

B.A. Sem.-6 Examination

Core 313

Sanskrit - तर्कसंग्रहः

Time : 1-30 Hours]

July 2021

[Max. Marks : 50

સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણ દર્શાવે છે.

Figure to the write indicate full marks of the question.

(૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

Write the answer to any three question from Section-1.

(૩) વિભાગ-૨માં પ્રશ્ન નંબર ૯ ફરજિયાત છે.

Question 9 in Section-2 is Compulsory.

વિભાગ-૧/Section-1

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નનાં ઉત્તર આપો :

Write the answer to any three question from Section-1

૧ અઞ્જંભદ્રે રજૂ કરેલા “સપ્તપદાર્થાઃ” નો ટૂંકમાં પરિચય આપો.	૧૪
૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બેની સમજૂતી આપો :	૧૪
(૧) તર્કસંગ્રહઃ શિર્ષક। (૨) નવદ્રવ્યાપ્તિ (૩) ગન્ધવતી પૃથિવી। (૪) અભાવઃ ચતુર્વિધઃ।	
૩ “કારણં ત્રિવિધમ” સમજાવો.	૧૪
૪ પ્રત્યક્ષસાનહેતુરિન્દ્રિયાર્થસન્નિકર્ષઃ ષડવિધઃ ને વિસ્તારથી સમજાવો.	૧૪
૫ લિઙ્ગમ ત્રિવિધમ્। સમજાવો.	૧૪
૬ પ્રતિજ્ઞાહેતુદાહરણોપનયનમ્ નિગમનાનિ પંચાવયવાઃ। સમજાવો.	૧૪
૭ હેત્વાભાસ એટલે શું? કોઈપણ બે હેત્વાભાસ ઉદાહરણો સહિત સમજાવો.	૧૪
૮ ન્યાય-વૈશેષિક દર્શનો વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરી, તર્કસંગ્રહ નો ગ્રંથપ્રકાર નક્કી કરો.	૧૪

વિભાગ-૨/Section-2

૯ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈ પણ ચાર) :	૮
9 Fill in the blanks in the following by choosing appropriate option :	
૧ રૂપરહિત સ્પર્શવાન। (કાલ, પૃથ્વી, વાયુ)	
૨ માત્ર ગ્રાહ્ય ગુણો રૂપમાં (જીભ, ચક્ષુ, નાક)	
૩ જ્યાં જ્યાં ધૂમાડો હોય ત્યાં ત્યાં (પર્વત, જળ, અગ્નિ)	
૪ યથાર્થ અનુભવ। (ચાર, બે, ત્રણ)	
૫ પદસમૂહ। (જ્ઞાન, વાક્ય, આટત)	
૬ પરામર્શ જન્ય જ્ઞાન। (ઉપમાન, અનુમાન, અનુમિતિ)	
૭ નિશ્ચિત સાધ્યવાન। (પક્ષ, સપક્ષ, વિપક્ષ)	
૮ પ્રાચ્યાદિ વ્યવહાર હેતુ। (આત્મા, દિક, કાળ)	